Dosar nr. 2-3254/2024
2-23038305-12-2-04032024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

11 iunie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Central
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Mihaela Scripliuc
Grefier Anghelina Roibu

examinând în ședință publică, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Cafijiu împotriva lui Dumitru Paniș cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională depusă de Dumitru Paniș împotriva lui Vasile Cafijiu cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 14 martie 2023, Vasile Cafijiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Paniș cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, a indicat că, în perioada februarie 2019-martie-mai 2020, a împrumutat mai multe sume de bani lui Dumitru Paniș.

Menționează că, la 20 octombrie 2020 a întocmit recipisă de împrumut, conform căreia Dumitru Paniș în or. Călărași a împrumutat de la Vasile Cafijiu suma de 116 500 lei, Dumitru Paniș s-a obligat să-i restituie datoria în tranșe în decurs de 6 luni tot în or. Călărași.

Afirmă că, a fost menționat în recipisă locul restituirii împrumutului ca fiind or. Călărași, deoarece este pensionar și este complicat să se deplaseze, de asemenea, în caz că nu va restitui suma împrumutată la timp, s-a asigurat că instanța care va urma să examineze litigiul va fi Judecătoria Strășeni, sediul Călărași.

A relatat că, până la finele lunii octombrie 2020 urma să-i restituie 14 000 lei, ulterior, în fiecare lună câte 20 000 lei, iar în situația în care Dumitru Paniș va avea bani îi va restitui înainte de termen, consecințele nerestituirii împrumutului le cunoaște, acesta fiind de specialitate parajurist.

La 30 octombrie 2020, l-a telefonat împreună cu avocata pe Dumitru Paniș și i-a reproșat de ce nu respectă condițiile recipisei prin care până la finele lunii octombrie urma să restituie 14 000 lei, iar la finele lunii noiembrie 20 000 lei. Acesta i-a răspuns că, nu are bani, pârâtul se eschivează intenționat de la restituirea datoriei. L-a sunat de nenumărate ori pe pârât să-i restituie banii, acesta doar îi promitea, până în prezent nu a primit nici un ban.

Relevă că, în adresa pârâtului Dumitru Paniș a fost expediată notificarea cu privire la restituirea sumelor datorate, dar nu a primit nici un răspuns. De asemenea a încercat rezolvarea prezentului litigiu și pe cale amiabilă, dar fără nici un rezultat.

Totodată a indicat că, recipisa întocmită de Dumitru Paniș reprezintă un contract de împrumut, cu atât mai mult că în recipisă este menționat că banii au fost împrumutați și urmează a fi restituiți în or. Călărași.

Având în vedere că, până în prezent suma de 116 500 lei nu a fost achitată de către Dumitru Paniș și ținând cont că, scadența acestei plăți a fost la 20 aprilie 2021, solicită suplimentar achitarea dobânzii de întârziere pentru perioada 20 aprilie 2021 – 01 martie 2023, conform calculului anexat în mărime de 20 543,10 lei.

Prin urmare, solicită admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea de la Dumitru Paniș a datoriei în mărime de 116 500 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 20 543,10 lei și a cheltuielilor de judecată.

La 12 noiembrie 2024, avocatul Ion Cerga în interesele lui Dumitru Paniș a înaintat cerere reconvențională împotriva lui Vasile Cafijiu cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reconvenționale a indicat că, consideră cererea de chemare în judecată neîntemeiată și pasibilă de respingere.

Menționează că, datoria pretinsă este formată din raporturile juridice încheiate între SRL „Basad Prim” în calitate de cumpărător, pe care o reprezenta pârâtul/reclamant și GȚ „Anton Vladimir”, în calitate de vânzător, pe care o reprezenta intimatul Vasile Cafijiu, având vânzarea-cumpărarea producției agricole (mere).

Afirmă că, suma de 116 000 lei reflectată prin recipisa pretinsă a fost un calcul total a datoriei SRL „Basad Prim” față de GȚ „Anton Vladimir”, însă, reclamantul, având proces penal pornit față de pârât, a insistat să fie el invocat în calitate de creditor, pentru a avea posibilitate de a pretinde la sumele litigante.

A relatat că, de facto, suma de 116 500 lei se manifestă ca datoria pentru livrarea mărfii (mere). Faptul dat, a fost constatat la etapa urmăriri penale nr. *****, desfășurată de către Procuratura Călărași.

Evidențiază ascunderea unui raport juridic, iar recipisa ca un act juridic ce ascunde un alt contract de vânzare-cumpărare, iar datoria pretinsă prin acțiune este în favoare și poate fi solicitată doar de către GȚ „Anton Vladimir” de la SRL „Basad Prim”.

Totodată, a mai invocat că, recipisa a fost semnată prin dol și este afectat de eroare. Or, reclamantul la 31 iunie 2020, a depus către organele de urmărire penală plângere, solicitând pornirea urmăririi penale față de apelant.

Susține că, cauza penală a fost casată la 13 iulie 2020, însă ordonanța de refuz în pornirea urmăriri penale a fost casată prin încheierea Judecătoriei Călărași din 05 septembrie 2020.

Notează că, în continuare, reclamantul l-a presat, amenințându-l cu menținerea procesului penal și a fost nevoit să semneze recipisa.

La fel atestă că, faptul încheierii prin eroare, se mai confirmă și prin notificarea din 18 august 2020, semnată de reprezentantul reclamantului către pârâtul. Evidențiază că, recipisa ca act juridic, a ascuns un alt raport juridic (natura actului juridic reală e

vânzarea-cumpărarea, iar actul juridic în cauză este un împrumut), iar eroarea esențială se manifestă prin natura actului juridic, calitățile substanțiale ale obiectului actului juridic (cumpărarea-vânzarea și împrumutul), instanța de fond, având obligația prin prevederile art. 26 alin. (2),(3) din Codul de procedură civilă, art. 328, alin. (1) propoziția 2, art. 339 alin. (2) din Codul civil, urmează a evalua acest argument.

Mai informează că, un alt argument este că, de facto, suma pretinsă de reclamant, este suma care nu a fost achitată de către SRL „Basad Prim" vânzătorului GȚ „Anton Vladimir", în procesul afacerii de vânzare-cumpărare a merelor, reclamantul avea funcția de a găsi producția pentru ca, ulterior să fie vândută prin GȚ „Anton Vladimir" întreprinderii SRL „Basad Prim".

Prin urmare, pe cale de excepție și prin prezenta acțiune reconvențională, invocă nulitatea actului juridic (recipisa), având prevederile art. 327, 328, 339, 341 din Codul civil.

La fel expune că, pârâtul/reclamant a prezentat probe ce confirm achitarea parțială a datoriei pretinse, fapt care nu a fost adus la cunoștință instanței judecătorești.

Așadar prin patru recipise semnate de către reclamant, se confirmă achitarea sumei totale de 24 000 lei, reclamantul nu a adus la cunoștință despre restituirea parțială a presupusei datorii.

Prin urmare, suma datoriei se micșorează de până la 92 500 lei, iar dobânda de întârziere este formată dintr-un calcul eronat.

În dovada, celor expuse, face trimitere la 4 recipise cu privire la restituirea împrumutului, încheierea Judecătoriei Călărași din 05 septembrie 2020, notificarea anexată la apelul format.

În temeiul art. 327, 328 alin. (1) lit.a) și b), 339 alin. (2), 341 alin. (1)-(3) din Codul civil, solicită respingerea acțiunii depusă de Vasile Cafijiu, admiterea acțiunii reconvenționale, declararea nulă a contractului de împrumut (recipisă) din 20 octombrie 2020 prin care Vasile Cafijiu a împrumutat lui Dumitru Paniș suma de 116 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 21 noiembrie 2024, avocatul Silvia Secui în interesele lui Vasile Cafijiu a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor.

În motivarea cerințelor concretizate a indicat că, ținând cont de faptul că, până în prezent, 21 noiembrie 2024, suma de 116 500 lei nu a fost achitată de către Dumitru Paniș și ținând cont că, scadența acestei plăți a fost la 20 aprilie 2021, solicită suplimentar achitarea dobânzii de întârziere pentru perioada 20 aprilie 2021 – 21 noiembrie 2024, conform calculului în mărime de 73 928,51 lei (f.d. 122-124).

La 20 martie 2025, avocatul Ion Cerga în interesele lui Dumitru Paniș a înaintat cerere de concretizare a circumstanțelor de drept și anume a indicat că, speței îi sunt aplicabile și prevederile art. 334 alin. (1) și (2) din Codul civil prin prisma art. 312 alin. (2) din Codul civil, consințământul fiind viciat prin ascunderea raportului juridic real (f.d. 151-152).

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului/pârâtului Vasile Cafijiu, avocatul Silvia Secui, a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată inițială și încasarea din contul lui Dumitru Paniș în beneficiul lui Vasile Cafijiu a sumei datoriei de

bază în mărime de 116 500 lei, dobânda de întârziere în sumă de 73 928 lei și taxa de stat în mărime de 2 000 lei. Totodată a solicitat respingerea cererii reconvenționale depuse de către reprezentantul pârâtului Dumitru Paniș, avocatul Ion Cerga. A relatat că, între părți au existat mai multe raporturi juridice, însă Dumitru Paniș prin recipisa din 20 octombrie 2020 a împrumutat de la Vasile Cafijiu suma de 116 500 lei, fapt ce nu a fost negat de către pârât. Referitor la ordonanța emisă la 10 iunie 2021 se referă la alte raporturi juridice. Mai mult, în recipisa din 20 octombrie 2020 nu se indică că banii au fost împrumutați pentru alte persoane. La fel, a indicat că, nu poate fi reținut argumentul pârâtului precum că, a fost amenințat cu dosar penal, pentru a semna recipisa, or, nu a prezentat careva probe care ar demonstra că s-a adresat organului competent despre faptul că a fost amenințat. Prin urmare, consideră că, Dumitru Paniș semnând recipisa și împrumutând banii, are obligația de a îi restitui și de a achita și dobânda de întârziere.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului/reclamantului Dumitru Paniș, avocatul Ion Cerga, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată inițială, ca fiind neîntemeiată, admiterea cererii reconvenționale cu declararea nulă a recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată din contul lui Vasile Cafijiu. În acest sens a relatat că, recipisa este un act simulat, or, datoria pretinsă de Cafijiu Vasile nu este o datorie personală de împrumut ci rezultă exclusiv din raporturile juridice comerciale complexe, încheiate între două entități economice distincte SRL „Basad Prim” în calitate de cumpărător, societate pe care a reprezentat-o Dumitru Paniș în calitate de administrator și GȚ „Anton Vladdimir” în calitate de vânzător, entitate reprezentată de Vasile Cafijiu. Astfel, suma de 116 500 lei reflectată în recipisă reprezintă de fapt un calcul global al datoriei comerciale pe care SRL „Basad Prim” o avea față de GȚ „Anton Vladimir” provenind din tranzacții de vânzare-cumpărare de produse agricole, respectiv mere. Vasile Cafijiu în tot acest proces al afacerii de vânzare-cumpărare a merelor a avut rolul, de intermediar, cu sarcina de a găsi producția pentru ca, ulterior să fie vândută prin GȚ „Anton Vladimir” către SRL „Basad Prim”. Subliniază că rolul acestuia nu era de persoană care răspunde personal de vânzarea-cumpărarea respectivă, ci de reprezentant al entității vânzătoare și de intermediar. La fel, a indicat că există și o notificare expediată de însăși reclamant lui Dumitru Paniș în care se descriu circumstanțele unui raport de vânzare-cumpărare a produselor agricole. Mai mult, în acea notificare se evită în mod deliberat menționarea subiecților reali ai tranzacției, cumpărătorul SRL „Basad Prim” și vânzătorul GȚ „Anton Vladimir”, fapt ce atestă o tentativă de a masca natura reală a datoriei. În continuare a relatat că, respectiv la încheierea recipisei a fost viciat consințământul lui Dumitru Paniș, or acesta a fost determinat să semneze un act de împrumut personal, deși adevăratul raport juridic și datoria reală vizau entități juridice și tranzacții comerciale. De asemenea a specificat că, prin ascunderea raportului real, care are ca obiect datoria SRL „Basad Primi” față de GȚ „Anton Vladimir” și crearea unui raport juridic fictiv-împrumut personal se constată o contravenire a bunurilor moravuri și a principiului bunei-credințe în relațiile juridice. Respectiv, consideră că recipisa este un act juridic simulat, iar datoria comercială între SRL „Basad Prim” și GȚ „Anton Vladimir” este actul disimulat. Totodată a relatat că, de către Dumitru Paniș au fost prezentate mai multe probe din care rezultă că de fapt raporturile juridice sunt între entități juridice, or, din ordonanța de

încetare a urmăririi penale din 10 iunie 2021 s-a confirmat implicarea reclamantului Vasile Cafijiu în calitate de intermediar în raporturile juridice cu participarea GȚ „Anton Vladimir” și SRL „Basad Prim” , și suma de bani inclusă în recipisa pretinsă sunt parte din datoria formată din raporturile juridice încheiate între GȚ „Anton Vladimir” și SRL „Basad Prim” , iar diferența sumei din ordonanța de încetarea urmăririi penale și cea invocată în recipisă, doar demonstrează că, parțial SRL „Basad Prim” a stins datoria față de GȚ „Anton Vladimir”. A mai specificat că, deși ordonanța nu declară nulitatea actului civil, ea contribuie la stabilirea contextului în care acesta a fost încheiat. Dacă organul de urmărire penală a concluzionat că nu există intenție penală, atunci probabilitatea că actul civil să fi fost încheiat sub influența unei erori esențiale, dolului sau prin simulare (ascunderea realității) crește, deoarece lipsa intenției de a înșela penal lasă loc pentru interpretarea unor vicii de consințământ de natură civilă.

În ședința de judecată reclamantul Vasile Cafijiu și pârâtul Dumitru Paniș fiind înștiințați legal nu s-au prezentat, însă fiind reprezentați de avocați, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

Audiind participanții la proces, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportându-le per ansamblu la prevederile legale ce guvernează litigiul, instanța de judecată conchide de a admite cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Cafijiu împotriva lui Dumitru Paniş cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și de a respinge acțiunea reconvențională depusă de Dumitru Paniş împotriva lui Vasile Cafijiu cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Potrivit art. 118 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În baza prevederilor art. 130 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate

probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Înscrisurile probatorii administrate la dosarul cauzei și cercetate nemijlocit în cadrul ședinței de judecată denotă că, prin recipisa din 20 octombrie 2020, Dumitru Paniș a împrumutat de la Vasile Cafijiu suma de 116 500 lei, pe un termen de 6 luni, conform următorului grafic, până la 31 octombrie 2020 suma de 14 000 lei, după care lunar câte 20 000 lei (f.d. 15, 98).

Potrivit notificării din 30 noiembrie 2020, Vasile Cafijiu a informat pârâtul Dumitru Paniș privind nerespectarea obligațiunilor asumate în temeiul recipisei din 20 octombrie 2020, acordând acestuia termen până la 10 decembrie 2020 pentru restituirea datoriei benevol (f. d. 16).

Dat fiind faptul că Dumitru Paniș nu și-a onorat obligațiunea pecuniară asumată conform recipisei din 20 octombrie 2020, Vasile Cafijiu prin prezenta cerere de chemare în judecată concretizată ulterior solicită încasarea datoriei ce rezultă din recipisa din 20 octombrie 2020 în sumă de 116 500 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 73928, 51 pentru perioada 20 aprilie 2021-21 noiembrie 2024.

Instanța de judecată atestă că, între Vasile Cafijiu și Dumitru Paniș s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic în care fiecare dintre părţi s-a obligat reciproc, astfel încât obligația fiecăreia din ele să fie corelativă obligației celeilalte.

Conform art. 774 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 775 alin. (1) din Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Articolul 776 alin. (1) Cod Civil, stabileşte că, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii

În temeiul art. 858 alin. (1) și (2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligaţii. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În baza art. 992 alin. (1) din Codul civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

Conform art. 1242 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte

bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art. 1247 alin. (1) din Codul civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului.

Iar, conform alin.(2) al aceluiași articol, împrumutatul trebuie să restituie bunuri de calitatea şi în cantitatea bunurilor primite şi nimic mai mult, chiar dacă preturile au crescut ori au scăzut.

Instanța de judecată constată că prin recipisa, în baza căreia reclamantul Vasile Cafijiu își întemeiază pretențiile, pârâtul Dumitru Paniș, și-a manifestat voința expresă spre naşterea raportului juridic civil.

Or, conform art. 312 alin. (1) și (2) din Codul civil, consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic. Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Respectiv, instanța de judecată reține că, Dumitru Paniș prin semnarea recipisei din 20 octombrie 2020 și-a exprimat liber consințământul de a împrumuta suma indicată și obligându-se să o restituie conform graficului, fapt ce atestă că consințământul a fost cu intenție de a produce efecte juridice și nu a fost viciat.

La caz, instanța de judecată reține că, Dumitru Paniș nu a prezentat probe ce ar confirma lipsa datoriei, or, deși au fost prezentate unele înscrisuri cu anumite sume de bani semnate de către Vasile Cafijiu, nu denotă că aceste sume au fost achitate de către Dumitru Paniș în scopul stingerii datoriei conform recipisei din 20 octombrie 2020, or, din explicațiile părților în cadrul ședinței de judecată și din actele cauzei rezultă că între părți au mai fost relații contractuale.

Astfel, pornind de la scopul probațiunii, ce rezidă din sarcinile procedurii civile stabilite în art. 4 din Codul de procedură civilă, în special, aprecierea probelor, determinarea circumstanțelor de fapt pe care se întemeiază pretențiile și obiecțiile părților, reținând tipul contractului dintre Vasile Cafijiu și Dumitru Paniș, forma recipisei, încheiată prin simplul acord de voință, efectele juridice ale recipisei scrise, principiul forței obligatorii care guvernează efectele contractelor între părți și principiul relativității efectelor contractului, instanța de judecată reține că reclamantul Vasile Cafijiu a făcut dovada raportului juridic civil, exact cum reclamă art. 118, 122 din Codul de procedură civilă.

Deci, recipisa semnată personal, denotă că manifestarea de voință la stabilirea raportului juridic, libertatea contractuală, au fost respectate, iar recipisa obligă la ceia ce a fost prevăzut în ea conform acordului. Semnând recipisa, părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale, forma acestuia, momentul și locul încheierii.

Având în vedere aspectele reținute, instanța de judecată ajunge la concluzia că pretenția privind încasarea datoriei în mărime de 116 500 lei este întemeiată și urmează a fi admisă, cu dispunerea încasării din contul lui Dumitru Paniș în beneficiul reclamantului Vasile Cafijiu a sumei de 116 500 lei cu titlu de datorie contractuală.

Cu privire la solicitarea reclamantului Vasile Cafijiu privind încasarea dobânzii de întârziere, instanța de judecată reține următoarele.

Potrivit prevederilor art.942 alin. (1)-(2) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Astfel, reieșind din faptul că, Dumitru Paniș nu și-a executat obligația de restituire a datoriei în termenul acordat, instanța consideră întemeiată și pretenția reclamantului Vasile Cafijiu cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 73928, 51 lei, calculată pentru perioada 20 aprilie 2021- 24 noiembrie2024.

Referitor la cerința reclamantului Vasile Cafijiu privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru taxa de stat.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

La materialele cauzei a fost anexat ordinele de încasare a numeralului nr. QSG2880*3611591 din 13 aprilie 2022 și nr. QSG2880*4213137 din 01 martie 2023, prin care se atestă că, Vasile Cafijiu a achitat taxa de stat la depunerea acțiunii în mărime de 2000, 00 lei (f.d.4, 5).

Deci, având în vedere că, acțiunea este admisă, iar reclamanta Vasile Cafijiu a achitat taxa de stat la depunerea acțiunii în mărime de 2000, 00 lei, pârâtul Dumitru Paniș urmează să compenseze lui Vasile Cafijiu cheltuieli de judecată pentru taxa de stat în mărime de 2000, 00 lei.

Cu privire la acțiunea reconvențională înaintată de Dumitru Paniș.

Astfel, Dumitru Paniș fiind reprezentat de avocatul Ion Cerga a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Vasile Cafijiu prin care a solicitat declararea nulității absolute a recipisei din 20 octombrie 2020, invocând că consințământul său la întocmirea recipisei a fost viciat prin ascunderea unui raport juridic real, fapt ce a fost creat un raport juridic fictiv, ce contravine bunurilor moravuri a unui act juridic, mai mult recipisa a fost semnată prin dol și este afectată de eroare.

Conform art. 327 alin. (1) și (2) din Codul civil, actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general

(nulitate absolută). Actul juridic este anulabil dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes particular (nulitate relativă).

Potrivit art. 328 alin. (1) din Codul Civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces.

Articolul 334 alin. (1) și (2) din Codul civil, stabilește că, actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule. Actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziții legale imperative sînt nule sau anulabile dacă această sancțiune este prevăzută expres de dispoziția legală încălcată (nulitatea expresă).

Potrivit art. 339 alin. (1) și (2) lit.a) și b) din Codul civil, actul juridic încheiat în baza unei erori esențiale poate fi declarat nul de instanța de judecată dacă cealaltă parte sau terțul destinatar al actului juridic unilateral știa sau, după caz, trebuia să știe despre această eroare. Eroarea este esențială dacă la încheierea actului juridic a existat o falsă reprezentare referitoare la natura actului juridic și calitățile substanțiale ale obiectului actului juridic.

Conform art. 341 alin. (1) din Codul civil, actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părţi poate fi declarat nul de instanţa de judecată chiar şi în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte.

În acest sens, instanța de judecată notează că, un act juridic produce toate efectele juridice avute în vedere de autorul său și lege, adică este eficace pe deplin, când el îndeplinește toate condițiile de validitate impuse de lege (cerința de legalitate) și de eficiență (cerințe suplimentare care uneori sunt impuse de lege pentru anumite efecte ale sale). Un pretins act juridic poate suferi de deficiențe de legalitate în oricare dintre condițiile de validitate impuse de lege: deficiențe de capacitate civilă; de consimțământ; de conținut; de formă, și în acest caz legea îi refuză poziția de act juridic, lipsindu-l, într-un fel sau altul, de efectele juridice pe care el ar fi trebuit să le producă. În acest caz spunem că actul juridic este nevalabil sau invalid.

Prin urmare, nulitatea este sancţiunea care se aplică în cazul în care la încheierea actului juridic civil nu se respectă condiţiile de valabilitate. Nulitatea este mijlocul prevăzut de lege pentru a asigura respectarea condiţiilor de valabilitate a actului juridic. În măsura în care un act juridic concret nu respectă aceste condiţii, el este lipsit de efectele sale prin intermediul nulităţii.

La caz, Dumitru Paniș a invocat că la semnarea recipisei din 20 octombrie 2020 consințământul său a fost viciat prin ascunderea unui raport juridic real și anume un contract de vânzare-cumpărare dintre SRL„ Basad Prim” și GȚ „Anton Vladimir”, respectiv fiind creat un raport juridic fictiv, însă instanța de judecată reține că, de către Dumitru Paniș nu a fost demonstrat cum consințământul său a fost viciat prin ascunderea unui raport juridic real, atât timp cât însuși acesta menționează în acțiunea reconvențională precum că ar fi achitat o parte din datoria indicată în recipisa menționată.

Respectiv, instanța de judecată reține că, pe de o parte Dumitru Paniș indică că consințământul său la întocmirea recipisei a fost viciat și tot el recunoaște datoria și indică că ar fi stins o parte din aceasta.

Mai mult, instanța de judecată reține că, Dumitru Paniș semnând recipisa la 20 octombrie 2020 nu a contestat-o decât după depunerea acțiunii în judecată de către Vasile Cafijiu cu privire la încasarea datoriei.

La fel, din recipisa semnată la 20 octombrie 2020 nu rezultă că suma împrumutată de către Dumitru Paniș de la Vasile Cafijiu ar fi cu scopul de a fi achitată o careva datoriei pentru un contract de vânzare-cumpărare dintre SRL„ Basad Prim” și GȚ „Anton Vladimir” sau pentru stingerea unor dartorii.

Or, conform art. 992 alin. (1) din Codul civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, iar potrivit art. 993 alin. (2) din Codul civil, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor.

De asemenea, este de evidențiat că, Dumitru Paniș menționează că suma datoriei din recipisa din 20 octombrie 2020 reprezintă un calcul al datoriei pentru livrarea mărfurilor (merelor) al SRL„ Basad Prim” către GȚ „Anton Vladimir” fapt ce a fost constatat la etapa urmăririi penale de către organul de urmărire penală, însă acest argument nu poate fi reținut de instanța de judecată, or din ordonanța de încetarea a urmăririi penale din 10 iunie 2021 la care face referire Dumitru Paniș nu rezultă careva raporturi juridice dintre Vasile Cafijiu și Dumitru Paniș referitoare la recipisa din 20 octombrie 2020, fiind descrise alte fapte ce se referă la relațiile dintre SRL„ Basad Prim” și GȚ „Anton Vladimir” referitor la vânzarea-cumpărarea unor mărfuri, mai mult în ordonanța indicată se face referire la alte sume care nu corespund cu suma împrumutată prin recipisa din 20 octombrie 2020.

Referitor la invocarea reclamantului/pârât Dumitru Paniș în acțiunea reconvențională precum că, recipisa a fost semnată prin dol din motiv că Vasile Cafijiu s-a adresat către organele de urmărire penală presându-l și amenințându-l cu menținerea procesului penal, instanța îl consideră declarativ, or, Dumitru Paniș nu a prezentat nici o probă din care ar rezulta că Vasile Cafijiu la semnarea recipisei a avut un comportament dolosiv, inclusiv nu a prezentat că s-a adresat organelor competente referitor la faptul că a fost amenințat pentru a semna recipisa.

Totodată, nici argumentul indicat de reclamantului/pârât Dumitru Paniș în acțiunea reconvențională precum că încheierea recipisei prin eroare se confirmă prin notificarea din 28 august 2020, nu poate fi reținut, deoarece, notificarea menționată (f.d.67) datează anterior recipisei din 20 octombrie 2020 și prin aceasta se solicită încasarea datoriei pentru alte 3 recipise încheiate anterior recipisei din 20 octombrie 2020.

Prin urmare, instanța de judecată constată că, Dumitru Paniș semnând recipisa din 20 octombrie 2020 și-a dat consințământul la încheierea acesteia care este unul valabil, provine de la o persoană cu discernământ, exprimat cu intenția de a produce efecte juridice.

În acest sens, instanța de judecată constată că, deși Dumitru Paniș invocă că a fost dus în eroare și recipisa ar fi fost încheiată prin dol, nu a contestat valabilitatea acesteia, decât doar după depunerea acțiunii în judecată de către Vasile Cafijiu.

În aceste circumstanțe, se atestă că argumentele indicate în acțiunea reconvențională nu și-au găsit confirmare în cadrul ședinței de judecată, astfel că instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge acțiunea reconvențională depusă de Dumitru Paniș împotriva lui Vasile Cafijiu cu privire la declararea nulității absolute a recipisei din 20 octombrie 2020 ca fiind neîntemeiată.

Cu privire la solicitarea reclamantului pe acțiunea reconvențională Dumitru Paniș, cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța o respinge, or, conform art. 94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compensează părții care a avut câștig de cauză, iar în speță acțiunea reconvențională depusă de Dumitru Paniș a fost respinsă.

În conformitate cu prevederile art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Instanța de judecată reține că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 martie 2023 reclamantul Vasile Cafijiu a fost scutit parțial de la plata taxei de stat pentru suma de 2111, 29 lei.

Respectiv, având în vedere că Vasile Cafijiu a fost scutit de la plata taxei de stat, prin prisma art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Dumitru Paniș urmează să achite taxa de stat în folosul statului în mărime de 3712, 85 lei (2111, 29 lei, de care Vasile Cafijiu a fost scutit la depunerea acțiunii + 1601, 56 lei pentru cererea de concretizare).

În conformitate cu art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Cafijiu împotriva lui Dumitru Paniș cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Dumitru Paniș, născut la *****, IDNP *****în beneficiul lui Vasile Cafijiu, născut la *****, IDNP *****, conform recipisei din 20 octombrie 2020, datoria în sumă de 116 500, 00 (o sută șaisprezece mii cinci sute, 00) lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 73 928, 51 (șaptezeci și trei mii nouă sute douăzeci și opt, 51) lei și cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 2000, 00 (două mii, 00) lei.

Se respinge acțiunea reconvențională depusă de Dumitru Paniș împotriva lui Vasile Cafijiu cu privire la declararea nulității recipisei și încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la Dumitru Paniș, născut la *****, IDNP *****în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3712, 85 (trei mii șapte sute doisprezece, 85) lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul Mihaela Scripliuc